

گزیده قوانین مورد نیاز از:

۱-قانون اساسی

۲-قوانین مجازات اسلامی

۳-آیین نامه اجرائی سازمان زندانها

بنام یزدان پاک

بادرود:

باخواندن این مطالب، وکیل خود باشید

جمهوری اسلامی در مورخه دوازدهم فروردین ماه سال
۵۸ در یک همه پرسی با اکثریت آرای ۹۸/۲٪ مشروعیت
یافت .

قانون اساسی در دوازده فصل و ۱۷۵ اصل در مورخه

۲ و ۱۳ آذرماه ۵۸ با آرای مردم به تصویب رسید.

قانون اساسی در چهارده فصل و ۱۷۷ اصل در مورخه ششم

مرداد ماه ۶۸ بازبینی گردید!

مجموعه قوانین اساسی

۱- اصل ۸: در جمهوری اسلامی دعوت بخیر، امر به معروف ونهی از منکر وظیفه ایست همگانی ومتقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم ومردم نسبت به دولت.

۲- اصل ۹: در جمهوری اسلامی آزادی واستقلال و وحدت وتامامت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت وآحاد ملت است. هیچ فردی گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی ونظامی وتامامت ارضی ایران کمترین خدشه ای وارد کند. هیچ مقامی حق ندارد بنام حفظ استقلال وتامامت ارضی کشور آزادیهای مشروع را، هر چند با وضع قوانین ومقررات، سلب کند.

۳- اصل ۲۳: تقیض عقاید ممنوع است و هیچکس رانمی توان به صرف داشتن عقیده ای مورد تعرض ومواخذه قرار داد.

۴- اصل ۲۶: احزاب، جمعیتها، انجمنهای سیاسی وصنفی وانجمنهای اسلامی یا اقلیتهای دینی شناخته شده آزادند، مشروط با اینکه اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی رانقض نکنند. هیچکس رانمی توان از شرکت در آنها منع کرد یا به شرکت در یکی از آنها مجبور کرد.

۵- اصل ۲۷: تشکیل اجتماعات و راهپیمائیهها، بدون حمل سلاح، به شرط آنکه مخل به مبانی اسلام نباشد آزاد است.

۶- اصل ۳۲: هیچکس رانمی توان دستگیر کرد مگر به حکم وترتیبی که قانون معین میکند. در صورت بازداشت، موضوع اتهام باید با ذکر دلایل بلافاصله کتبا به متهم ابلاغ وتفهم شود و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ساعت پرونده مقدماتی به

مراجع صالحه قضائی ارسال و مقدمات محاکمه، در اسرع وقت فراهم گردد. متخلف از این اصل طبق قانون مجازات می شود.

۷- اصل ۳۵: در همه دادگاهها طرفین دعوی حق دارند برای خود وکیل انتخاب نمایند و اگر توانایی انتخاب وکیل رانداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم گردد.

۸- اصل ۳۶: حکم به مجازات و اجراء آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

۹- اصل ۳۷: اصل برائت است و هیچکس از نظر قانون مجرم شناخته نمی شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.

۱۰- اصل ۳۸: هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار و کسب اطلاع ممنوع است، اجبار شخص به شهادت، اقرار یا سوگند مجاز نیست و چنین شهادت و اقرار و سوگندی فاقد ارزش و اعتبار است. متخلف از این اصل طبق قانون مجازات می شود.

۱۱- اصل ۳۹: هتک حرمت و حیثیت کسی که به حکم قانون دستگیر، بازداشت، زندانی یا تبعید شده بهر صورت که باشد ممنوع و موجب مجازات است.

۱۲- اصل ۴۰: هیچکس نمی تواند اعمال خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.

۱۳- اصل ۵۶: حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداوند است و هم او، انسان را برابر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته است. هیچکس نمی تواند این حق الهی را از انسان سلب کند یا در خدمت منافع فرد یا گروهی قرار دهد. ملت این حق خداداد را از طریق که در اصول بعد می آید اعمال می کند.

۱۴- اصل ۷۶: (پشتوانه اصل نودم) مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

۱۵- اصل ۸۴: هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید.

۱۶- اصل ۹۰: هر کس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، می تواند شکایت خود را کتبا به مجلس شورای اسلامی عرضه کند. مجلس موظف است به این شکایت رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه یا قوه قضائیه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در مواردیکه مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند.

۱۷- اصل ۱۶۶: احکام دادگاهها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصولی باشد که بر اساس آن حکم صادر شده است.

۱۸- اصل ۱۶۸: رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت منصفه در محاکم دادگستری صورت می گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیأت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون بر اساس موازین اسلامی معین می کند.

قوانین مجازات اسلامی

۱۹- ماده ۴۱: هرکس قصد ارتکاب جرمی کند و شروع به اجرای آن نماید لکن جرم منظور واقع نشود چنانچه اقدامات انجام گرفته جرم باشد محکوم به مجازات همان جرم می شود.

تبصره ۱: مجرد قصد ارتکاب جرم و عملیات و اقداماتی که فقط مقدمه جرم بوده و ارتباط مستقیم با وقوع جرم نداشته باشد شروع به جرم نبوده و از این حیث قابل مجازات نمی باشد.

تبصره ۲: کسی که شروع به جرمی کرده است، به میل خود آن را ترک کند اقدام انجام شده جرم باشد از موجبات تخفیف مجازات برخوردار خواهد شد.

۲۰- ماده ۴۳: اشخاص زیر معاون جرم محسوب و با توجه به شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و تادیب از وعظ و تهدید و درجات تعزیر، تعزیر می شوند:

۱- هرکس دیگری را تحریک یا ترغیب یا تهدید یا تطمیع به ارتکاب جرم نماید و یا به وسیله دسیسه و فریب نیرنگ موجب وقوع جرم شود.

۲- هرکس با علم و عمد وسایل ارتکاب جرم را تهیه کند و یا طریق ارتکاب آن را با علم به قصد مرتکب ارایه دهد.

۳- هرکس عالماً، عامداً وقوع جرم را تهسیل کند.

۲۱- ماده ۴۶: در جرایم قابل تعزیر هرگاه فعل واحد دارای عناوین متعدده جرم باشد مجازات جرمی داده می شود که مجازات آن اشد است.

۲۲- ماده ۴۷: در مورد تعدد جرم هرگاه جرایم ارتكابی مختلف باشد باید برای هر یک از جرایم مجازات جداگانه تعیین شود و اگر مختلف نباشد فقط یک مجازات تعیین می گردد در این قسمت تعدد جرم می تواند از علل مشدده کیفر باشد و اگر مجموع جرایم ارتكابی در قانون، عنوان جرم خاصی داشته باشد مرتکب به مجازات مقرر در قانون محکوم می گردد.

۲۳- ماده ۶۱: هر کس در مقام دفاع از نفس یا عرض و یا ناموس و یا مال خود یا دیگری و یا آزادی تن خود یا دیگری در برابر هرگونه تجاوز فعلی و یا خطر قریب الوقوع عملی انجام دهد که جرم باشد در صورت اجتماع شرایط زیر قابل تعقیب و مجازات نخواهد بود:

۱- دفاع با تجاوز و خطر متناسب باشد.

۲- عمل ارتكابی بیش از حد لازم نباشد.

۳- توسل به قوای دولتی بدون فوت وقت عملاً ممکن نباشد و یا مداخله قوای مذکور در رفع تجاوز و خطر موثر واقع نشود.

تبصره: وقتی دفاع از نفس و یا ناموس و یا عرض و مال و یا آزادی تن دیگری جایز است که اوناتوان از دفاع بوده و نیاز به کمک داشته باشد.

۲۴- ماده ۴۹۸: هر کس با هر مرامی، دسته، جمعیت یا شعبه جمعیتی بیش از دوفرد داخل یا خارج از کشور تحت هر اسم یا عنوانی تشکیل دهد یا اداره نماید که هدف آن برهم زدن امنیت کشور باشد و محارب شناخته نشود به حبس از دو تا ده سال محکوم می شود.

۲۵- ماده ۴۹۹: هر کس در یکی از دسته ها یا جمعیت های یا شعب جمعیت های مذکور در ماده (۴۹۸) عضویت یابد، به سه ماه تا پنج سال حبس محکوم می گردد مگر اینکه ثابت شود از اهداف آن بی اطلاع بوده است.

۲۶- ماده ۵۰۰: هر کس علیه نظام جمهوری اسلامی ایران یا به نفع گروهها و سازمان های مخالف نظام به هر نحو فعالیت تبلیغی نماید به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

۲۷- ماده ۵۱۲: هر کس مردم را به قصد برهم زدن امنیت کشور به جنگ و کشتار یا یکدیگر اغوا یا تحریک کند صرف نظر از اینکه موجب قتل و غارت بشود یا نشود به یک تا پنج سال محکوم می گردد.

۲۸- ماده ۵۱۳: هر کس به مقدسات اسلام یا هر یک از انبیای عظام یا ائمه طاهرین (ع) یا حضرت صدیقه طاهره (س) اهانت نماید اگر مشمول حکم سابق

النبی باشد اعدام می شود و در غیر این صورت به حبس از یک تا پنج سال محکوم می گردد.

۲۹- ماده ۵۱۴: هرکس به حضرت امام خمینی، بنیانگذار جمهوری اسلامی رضوان... علیه و مقام معظم رهبری به نحوی از انحاء اهانت نماید به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

۳۰- ماده ۵۷۰: هر یک از مقامات و مامورین دولتی که برخلاف قانون، آزادی شخصی افراد ملت را سلب کند یا آنان را از حقوق مقرر در قانون اساسی محروم نمایند علاوه بر انفصال از خدمت و محرومیت سه تا پنج سال از مشاغل دولتی به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

۳۱- ماده ۵۷۳: اگر مسئولین و مامورین بازداشتگاهها و زندانها بدون اخذ برگ بازداشت صادره از طرف مراجع و مقامات صلاحیت دار، شخصی را به نام زندانی بپذیرند به دو ماه تا دو سال حبس محکوم خواهند شد.

۳۲- ماده ۵۷۴: اگر مسئولین و مامورین بازداشتگاه ها و زندانها را به دادن یا تسلیم کردن زندانی به مقامات صالح قضایی یا از رایه دادن دفاتر خود به اشخاص مزبور امتناع کنند یا از رسانیدن تظلمات محبوسین به مقامات صالح ممانعت یا خودداری نمایند به دو ماه تا دو سال حبس محکوم خواهند شد مگر اینکه ثابت نمایند که به موجب امر کتبی رسمی از طرف رییس مستقیم خود، مأمور به آن بوده اند.

۳۳- ماده ۵۷۸: هر یک از مستخدمین و مامورین قضایی یا غیر قضایی دولتی برای اینکه متهمی را مجبور به اقرار کند اورا اذیت و آزار بدنی نماید علاوه بر قصاص با پرداخت دیه حسب مورد به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می گردد و چنانچه کسی در این خصوص دستور داده باشد فقط دستور دهنده به مجازات حبس مذکور محکوم خواهد شد و اگر متهم بواسطه اذیت و آزار فوت کند مباشر مجازات قاتل و آمر مجازات آمر قتل را خواهد داشت.

۳۴- ماده ۵۷۹: چنانچه هریک از مامورین دولتی محکومی را سخت تر از مجازاتی که مورد حکم است مجازات کند یا مجازاتی کند که مورد حکم نبوده است به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد و چنانچه این عمل به دستور فرد دیگری انجام شود فقط امر به مجازات مذکور محکوم می شود و چنانچه این عمل موجب قصاص یا دیه باشد مباشر به مجازات آن نیز محکوم می گردد و اگر اقدام مزبور متضمن جرم دیگری نیز باشد مجازات همان جرم حسب مورد نسبت به مباشر یا امر اجرا خواهد شد.

۳۵- ماده ۵۸۰: هریک از مستخدمین و مامورین قضایی یا غیر قضایی یا کسی که خدمت دولتی به او راجع شده باشد بدون ترتیب قانونی به منزل کسی بدون اجازه و رضای صاحب منزل داخل شود به حبس از یک ماه تا یک سال محکوم خواهد شد مگر اینکه ثابت نماید به امر یکی از روسای خود که صلاحیت حکم رداشته است مکره به اطاعت امر او بوده، اقدام کرده است که در این صورت مجازات مزبور در حق امر اجرا خواهد شد و نیز اگر در شب باشد به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

۳۶- ماده ۶۹۴: هر کس در منزل یا مسکن دیگری به عنف یا تهدید وارد شود به مجازات از شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهد شد و در صورتی که مرتکبین دو نفر یا بیشتر بوده و لاقفل یکی از آنها حامل سلاح باشد به حبس از یک تا شش سال محکوم می شود.

۳۷- ماده ۶۹۸: هر کس به قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی یا مقامات رسمی به وسیله نامه یا شکواییه یا مراسلات یا عریض یا گزارش یا توزیع هرگونه اوراق چاپی یا خطی یا امضا یا بدون امضا اکاذیبی را اظهار نماید یا باهمان مقاصد اعمالی را بر خلاف حقیقت شخصا یا به عنوان نقل قول به شخص حقیقی یا حقوقی یا مقامات رسمی تصریح یا تلویحا نسبت دهد اعم از اینکه از طریق مزبور به نحوی از انحاء ضرر مادی یا معنوی به غیر وارد شود یا نه علاوه بر اعاده حیثیت در صورت امکان، باید به حبس از دوماه تا دو سال یا شلاق تا (۷۴) ضربه محکوم شود.

۳۸- ماده ۷۰: هرکس با نظم یا نثر یا به صورت کتبی یا شفاهی کسی را هجو کند و یا هجویه را منتشر نماید، به حبس از یک تا شش ماه محکوم می شود.

آئین نامه اجرائی سازمان زندانها

شامل ۲۳۲ ماده و ۸۴ تبصره در تاریخ ۸۰/۴/۲۶ به تصویب قوه قضائیه رسید.

۳۹- ماده ۶۷: لوازم آسایشگاه برای هر زندانی عبارت است از: تختخواب، تشک، بالش، دوتخته پتو، ملحفه برای پتو و بالش (تغییر محل این لوازم در آسایشگاه به دلخواه زندانی ممنوع است).

۴۰- ماده ۸۲: استعمال دخانیات در اماکن مسقف مطلقاً ممنوع است، مسئولین مربوطه در زندان مکلفند تمهیدات لازم جهت ترک سیگار را فراهم نمایند.

۴۱- ماده ۹۱: حداقل برنامه غذایی عبارت است از: نان و پنیر و چای برای صبحانه و نهار و شام، سبزیجات تازه یا خشک، برنج، سیب زمینی، پیاز، حبوبات، انواع لبنیات، تخم مرغ و میوه فصل می باشد و در هر هفته حداقل سه بار به زندانیان نهار یا شام با گوشت داده می شود.

۴۲- ماده ۹۶: وضع اماکن زندان عموماً و آسایشگاه زندانیان خصوصاً باید منطبق با اصول بهداشتی باشد.

۴۳- ماده ۹۸: بهداری زندان مکلف است حداقل ماهی یک بار نسبت به تست پزشکی کلیه زندانیان اقدام نماید.

۴۴- تبصره ماده ۹۹: مراجع قضایی و مسئولین زندانها موظفند وضع زندانیان بیمار صعب العلاج یا غیر قابل رارسیدگی و حسب مورد مطابق مقررات به آنان مرخصی اعطا یا بار عایت سایر مقررات مربوطه از طریق عفو یا آزادی مشروط موجبات آزادی آنان فراهم نمایند.

۴۵- ماده ۱۰۱: کلیه اماکن زندان باید حداقل ماهی یک بار ضد عفونی شود مگر این که به علت ظهور حشرات یا بروز اپیدمی و اشاعه ویروس، بیماری های مسری و محلی ایجاب نماید زودتر از موعد مقرر نسبت به گندزدایی لوازم مربوطه و سمپاشی اطاقها در محوطه زندان اقدام شود.

۴۶- ماده ۱۰۳: در هر زندان باید وسایل استحمام زندانیان فراهم بوده و زندانی به محض ورود به زندان استحمام نماید.

۴۷- ماده ۱۰۵: تراشیدن موی سر زندانی الزامی نیست، مگر به موجب رای مرجع قضایی و یا جرایم معینه ابلاغی از سوی سازمان.

۴۸- ماده ۱۰۷: بهداری زندان موظف است از زندانی تازه وارد معاینات کامل پزشکی به عمل آورد در صورت لزوم با انجام آزمایشهای تشخیص طبی برنامه ریزی و حسب مورد نسبت به درمان یا معرفی وی به مرکز مربوطه اقدام و کلیه اقدامات پزشکی در پرونده زندانی درج گردد.

۴۹- ماده ۱۰۸: هرگاه زندانی تازه وارد نسخه یا دارویی همراه داشته باشد اخذ در اختیار بهداری زندان قرار می گیرد تا به تجویز پزشک به او داده شود و هرگاه دارو جنبه حیاتی برای زندانی دارد بایستی فوراً پس از معاینه و تجویز پزشک در اختیار وی قرار گیرد.

۵۰- ماده ۱۰۹: هر زندانی به محض احساس کسالت جریان را به مسئول امور نگهداری زندان اطلاع داده و با اخذ معرفی نامه به بهداری زندان اعزام و دارو و دستورهای لازم پزشکی را دریافت می دارد.

۵۱- ماده ۱۱۴: معاینه و عنداللزوم معالجه زندانیان بیمار به عهده زندان است. تبصره: در صورت نیاز زندانیان بی بضاعت، به زندان مصنوعی، عصا، اعضای مصنوعی، صندلی چرخدار و عینک، انجمن حمایت از زندانیان مکلف به تامین آن می باشد.

۵۲- ماده ۱۳۶: پرداخت هزینه های مربوط به تحصیلات عالی از طریق برنامه های عادی یا مکاتبه ای با خود زندانی است. زندان مکلف است به هزینه زندانی کتب و وسایل لازم را تهیه و در اختیار او قرار دهد. تبصره: در صورتی که زندانی به جهت عدم بضاعت قادر به پرداخت هزینه های مذکور در این ماده نباشد پرداخت هزینه ها از طریق انجمن حمایت از زندانیان صورت می گیرد.

۵۳- ماده ۱۴۱: استفاده از مجلات و روزنامه های مجاز در داخل زندان بلامانع است.

۵۴- ماده ۱۵۳: زندانیان می توانند از اخبار کشور از طریق وسایل ارتباط جمعی مجاز در داخل زندان مانند رادیو، تلویزیون، و حداقل یک روزنامه کثیرالانتشار اطلاع حاصل نمایند.

۵۵- ماده ۱۶۱: اعتراض، شکایات و تقاضای ملاقات به صورت دسته جمعی و اعتصاب زندانیان به کلی ممنوع است اما هر زندانی می تواند شفاها یا کتبا تقاضای ملاقات با رییس زندان را بنماید و اگر شکایت یا اعتراضی دارد آن را در صندوقهای مربوطه ببندد و به همین منظور صندوقهایی در محل های مناسب نصب و حداقل هفته ای یک بار تخلیه خواهد شد.

۵۶- ماده ۱۶۳: تندخویی، دشنام، ادای الفاظ رکیک یا تنبیه بدنی زندانیان و اعمال تنبیهات خشن و مشقت بار و موهن در زندانها به کلی ممنوع است.

۵۷- ماده ۱۶۴: استفاده از دستبند برای زندانی جهت کنترل و جلوگیری از خودزنی و ایداء و آزار دیگران یا ایراد خسارت به اموال باندستور رییس زندان و در غیاب وی بالاترین مقام مسئول در زندان مجاز می باشد.
تبصره: استفاده از یابند فقط در صورتی مجاز است که به وسیله دستبند یا تمهیدات دیگر نتوان زندانی را کنترل کرد.

۵۸- ماده ۱۶۷: هرگاه زندانیان بایکدیگر اختلافی داشته باشند بایستی موضوع را به اطلاع مامور مراقب بندرسانده تارییس اندرزگاه را در جریان امر قرار دهد و رییس اندرزگاه موظف است به طریق مقتضی رفع اختلاف نماید و هرگاه موفق به حل اختلاف نشود جریان را به رییس زندان گزارش خواهد کرد تا رییس زندان حسب مورد اقدام لازم به عمل آورد.
تبصره: زدو خورد در زندان ، خودزنی، اقدام به خودکشی یا تهدید به انجام آن و هر نوع عملی که طبق مقررات خلاف محسوب می شود ممنوع بوده و متخلف طبق نظر شورای انضباطی تنبیه و حسب مورد به مراجع قضایی معرفی خواهد شد.

۵۹- ماده ۱۶۸: به منظور رسیدگی به تخلفات زندانیان ، شورای انضباطی با ترکیب اعضای ذیل تشکیل می گردد: مسئولین واحدهای قضایی و فرهنگی و انتظامی، حفاظت اطلاعات ، رییس اندرزگاه مربوطه و یک نفر مددکار با انتخاب رییس زندان.
تصمیمات متخذه بالکثرت آراء معتبر است.

۶۰- ماده ۱۷۰: شورای انضباطی پس از اتخاذ تصمیم می تواند تنبیهات مقرر را به اکثریت آراء کلا یا جزئا به مدت شش ماه تعلیق نماید هر گاه در این مدت زندانی مرتکب تخلف یا جرمی نشود اجرای تنبیهات مذکور کان لم یکن می گردد در غیر این صورت علاوه بر مجازات تخلف یا جرم ارتكابی اخیر، تنبیهات مقرر در شورای انضباطی نیز به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

۶۱- ماده ۱۷۴: کلیه زندانیان اعم از متهم و محکوم تحت نظارت کامل و طبق مقررات این آیین نامه مجاز به داشتن ارتباط بایستگان و آشنایان خود می باشند و این ارتباط به وسیله ملاقات و مکاتبات انجام می پذیرد.
تبصره: چنانچه ملاقات یا مکاتبه متهمی مخالف حسن جریان محاکمه باشد قاضی مربوطه می بایست کتبا ملاقات بازندانی یا مکاتبه وی را ممنوع اعلام کند. در این صورت و مدت ممنوعیت حسب مورد ملاقات بازندانی و یا مکاتبه او فقط با اجازه کتبی مراجع قضایی ذی صلاح مجاز می باشد. تخلف از مفاد این تبصره موجب تعقیب انتظامی یا اداری متخلف خواهد بود. ولی به مجرد شروع محاکمه وکیل مدافع شخص بازداشت شده حق خواهد داشت که با او ملاقات نماید و هیچ یک از ماموران انتظامی یا اداری و قضایی نمی توانند به هیچ وجه از این ملاقات جلوگیری نمایند.

۶۲- ماده ۱۷۶: زوج یا زوجه، پدر، مادر، برادر، خواهر و فرزندان زندانی و همچنین پدر و مادر همسر وی حق دارند طبق شرایط ملاقاتهای هفتگی بازندانی ملاقات کنند و سایر بستگان و دوستان زندانی در صورت درخواست با کسب اجازه از طرف رییس زندان یا قاضی ناضر زندان می توانند ملاقات کنند.

۶۳- ماده ۱۸۲: برنامه ملاقات عمومی در هر زندان از نظر روز و ساعت متناسب با فصول سال و نیاز هر محل به وسیله رییس زندان تهیه و با تصویب مدیرکل مربوطه آگهی می شود.
تبصره ۱: برنامه ملاقات باید به گونه ای تنظیم شود که زنان و مردان ملاقات کننده و ملاقات شونده بتوانند به طور جداگانه بایکدیگر ملاقات نمایند.
تبصره ۲: برنامه ملاقات عمومی باید به گونه ای تنظیم شود که هر زندانی حداقل هفته ای یک بار ملاقات داشته باشد و مدت آن کمتر از ۲۰ دقیقه نباشد.

۶۴- ماده ۱۸۳: علاوه بر رییس زندان، مقامات قضایی ذی صلاح و مدیرکل زندانهای استان نیز در صورت تشخیص ضرورت می توانند در وقت اداری کتبا اجازه ملاقات بازندانی را با اشخاص مجاز در آیین نامه صادر نمایند.

تبصره ۱: اعطای ملاقات موضوع این ماده در خارج از وقت اداری بانظر رییس زندان یا بالاترین مقام مسئول در زندان بلامانع است.
تبصره ۲: در صورتی که برای زندانی از سوی شورای انضباطی محدودیت ملاقات در نظر گرفته شود موضوع باذکر دلیل به مراجع مذکور در ماده فوق اعلام تا ز دادن ملاقات خودداری نمایند.

۶۵- ماده ۱۸۵: ردوبدل کردن نامه و اشیای مجاز بدون اجازه رییس زندان یا نماینده وی به هرنحوا از انحاء بین ملاقات کننده و زندانی به کلی ممنوع می باشد و مامور ملاقات موظف به حفظ انتظام و انضباط کامل و اجرای دقیق ملاقات خواهد بود.

۶۶- ماده ۱۹۰: در تمامی موارد تنظیم برنامه ملاقات از نظر روز و ساعت و طول مدت ملاقات و چگونگی و کیفیت آن با نظر رییس زندان خواهد بود.

۶۷- ماده ۱۹۳: نامه های صادره و وارده زندانی باید به وسیله مسئول ارسال نامه های زندانیان که از بین ماموران مجرب و مورد اعتماد زندان انتخاب می شود دقیقا بررسی و مطالعه شده و پس از امضا و مهر قسمت مذکور به مقصد ارسال شود.

۶۸- ماده ۱۹۴: نامه هایی که مندرجات آن مفسده انگیز یا مخالف بانظامات زندان یا خلاف نظم و عفت عمومی و اخلاق حسنه بوده و موجب هتک حرمت اشخاص شود یا متضمن الفاظ رکیک و مستهجن و فحش و ناسزا و تهدید و یا تهمت و افترا باشد همچنین عرض حالهای غیر موجه و مکرر درباره موضوعاتی که قبلا مورد رسیدگی قرار گرفته و تهیه و ارسال آنها صرفا به منظور مزاحمت باشد به دستور رییس زندان ضبط شده و نویسنده نامه طبق مقررات این آیین نامه تنبیه انضباطی و یا تحت تعقیب جزایی قرار خواهد گرفت.

۶۹- ماده ۱۹۹: در مواقع ضروری ارتباط زندانی بوسیله تلگراف یا تلفن با اشخاص یا مقامات رسمی با رعایت مقررات این آیین نامه و موافقت قبلی رییس زندان با هزینه شخصی زندانی بلاشکال است.

۷۰- ماده ۲۰۰: واحدهای بازرسی ادارات کل موظفند برای هر زندان صندوق شکایات تهیه و در دسترس زندانیان قرار دهند تا در صورتی که زندانیان از امور بازداشتگاه یا زندان شکایت داشته باشند بتوانند شکایات خود را با ذکر دلیل ضمن نامه ای که هویت دقیق زندانی روی پاکت قید شده باشد مستقیماً در صندوق مذکور قرار دهند این صندوق هر هفته یک بار توسط بازرسی اداره کل بازو شکایات آن به وسیله واحد بازرسی مورد بررسی قرار می گیرد.

۷۱- ماده ۲۰۲: در صورتی که زندانی از نحوه اجرای بازداشت یا حبس خود و یا هر امر دیگری از امور بازداشتگاه و زندان شکایت داشته باشد می تواند شکایت خود را با ذکر دلیل ضمن نامه ای سر بسته مستقیماً به رییس زندان اعلام نماید و نامبرده مکلف است این قبیل نامه ها را به مراجع مربوطه ارسال دارد.

۷۲- ماده ۲۰۳: زندانی می تواند کتب مذهبی و علمی و تحصیلی و هر کتاب و نشریه مجاز را بناظر مسئول فرهنگی زندان دریافت و مطالعه نماید.

۷۳- ماده ۲۰۴: ورود البسه و پتو و مواد خوراکی توسط زندانیان بر اساس دستورالعمل صادره از سازمان خواهد بود.

۷۴- ماده ۲۰۶: در موارد ازدواج، فوت بستگان نسبی و سببی درجه اول از طبقه اول یا ابتدای آنان به بیماری که به سبب آن برای مدت طولانی قادر به حرکت نباشند رییس یا قاضی ناظر زندان می تواند پس از اخذ وثیقه لازم یا کفالت برای مدت ۲۴ ساعت به زندانی مرخصی اعطاء نمایند.

تبصره ۱: در صورت عجز از تودیع وثیقه یا معرفی کفیل اعزام زندانی تحت مامورین بالباس شخصی حداکثر به مدت ده ساعت به خارج از زندان بلا مانع است.

تبصره ۲: در غیر موارد مذکور، در صورت نیاز (ضرورت) اعطای مرخصی موضوع این ماده موقوف به کسب نظر رییس زندان و موافقت قاضی ناظر زندان می باشد.

۷۵- ماده ۲۱۵: محکومینی که جرم آنان سرقت مسلحانه ، جاسوسی، اقدام علیه امنیت کشور یا دایر کردن مرکز فساد و فحشاء می باشد، از شمول اعطای مرخصی مستثنی هستند.

۷۶- ماده ۲۱۶: اعطای مرخصی به زندانیان تحت قرار بادیستورویا موافقت مقام رسیدگی کننده به پرونده باقائم مقام قانونی آن خواهد بود.

۷۷- ماده ۲۲۲: اعزام، بدرقه، نقل و انتقال زندانیان به مراجع قضایی، موسسات صنعتی، کشاورزی و خدماتی، مراکز درمانی، تربیتی، آموزشی، مرخصی های تحت الحفظ و یاسایر مراجع ذی ربط طبق ضوابطی که از سوی سازمان اعلام می شود به عهده نیروهای مسلح یگان انتظامی سازمان می باشد و تأمین نیروهای مورد نیاز و استقرار کامل یگان مزبور این امر از طریق نیروی انتظامی صورت می گیرد.

تبصره: استفاده از دستبند و لباس مخصوص زندانی در موارد فوق برای زندانیان الزامی نیست مگر در موارد ضروری حسب تشخیص رییس زندان و جرایمی که به موجب دستور العمل صادره از سوی سازمان تعیین می شود.

جد نوم مبسوط:

تلقین: قاضی حق ندارد به هیچ وجه سخن در دهان اصحاب دعوی یا گواهان بگذارد خواه در اطراف دلیل اصحاب دعوی باشد خواه در اطراف خواسته و هر مطلب دیگر عمل قاضی را در این موارد تلقین گویند.

تلقین تحریر: اگر خواسته (= مدعی به) مجمل باشد و قاضی مطلبی در رفع اجمال مذکور به مدعی تلقین کند عمل قاضی را تلقین تحریر (= تحریر دعوی) گویند.

قانون مجازات. بند م. ۶۶۸. تهدید و اکراه:

هر کس با جبر و قهر یا با اکراه و تهدید دیگری را ملزم به دادن نوشته یا اسناد یا امضاء یا مهر نماید و یا سند نوشته ای که متعلق به او یا سپرده به او می باشد

رالزوی بگيرد به حبس از سه ماه تا دوسال و تا (۷۴) ضربه شلاق محكوم خواهد شد.

****البته حكمی رایج به نام علم قاضی نیز وجود دارد ****

**گردآورنده: امیرساران
تنظیم و تدوین: بابک عادل**

کتاب زیر جهت مطالعه معرفی می گردد.

- ۱- آموزش دانش سیاسی ، دکتر حسین بشیریه.
- ۲- جامعه شناسی سیاسی ، دکتر حسین بشیریه.
- ۳- ایران بین دو انقلاب ، پروانده آبراهامیان.
- ۴- عالیجناب سرخپوش و عالیجنابان خاکستری، اکبرگنجی.
- ۵- دانشنامه سیاسی ، داریوش آشوری.